

Proiectul minier "Rosia Montana"

La dezbaterile publice de la Bucuresti, nu s-au formulat contra-argumente.

Am participat la aproape toate cele 12 sesiuni de dezbateri publice desfasurate pâna in prezent de Ministerul Mediului impreuna cu titularul proiectului minier din Apuseni, Rosia Montana Gold Corporation S.A. Marile dezamagiri au fost furnizate acolo unde erau asteptate mai putin: la Cluj si la cea desfasurata zilele trecute la Bucuresti.

Nu atât pentru ca reactiile unuia si aceluiasi grup de turbulenti au "asezonat" intrunirile cu zgomot si invective cât pentru lipsa unui coerent discurs public bazat pe argumente pro sau contra. Inteleg prin argument o pozitie rationala bazata pe adevaruri stiintifice, pe realitati concrete, pe obiectivitate si, de drit, pe buna-credinta.

Surprinzator, in aceste doua mari aglomerari urbane, intre altele si doua importante centre de cercetare si universitare, argumentatia a fost in mare masura inlocuita de atitudini emotionale, de cele mai multe ori fara nicio legatura cu subiectul dezbatus. CPISC sa manifestat inca de la inceputul sesiunilor de dezbateri publice ca sustinatoare a proiectului, plecând de la premiza ca numai investitiile majore si responsabile pot conduce la saltul economic general de care are atâtă nevoie mediul economic românesc.

Am salutat de la inceput atitudinea deschisa si responsabila cu care compania RMGC a abordat pregatirea investitiei sale. Totusi, am considerat ca orice proiect, orcât de bine ar fi construit, poate fi perfectibil si, in consecinta, dezbaterile publice poate pune in evidenta eventuale parti slabe sau insuficient de convingatoare ale acestuia. Am salutat prezenta si atitudinea activa a organizatiilor ecologiste de la care am fi asteptat inasa o atitudine constructiva sau macar civilizata, oricum am fi asteptat contra-argumente pertinente, rationale si eventual solutii alternative. Din păcate, discursul acestora a fost lamentabil.

Fara sa fi avut macar curiozitatea de a parcurge si priceperea minima de a intelege ceva din cele peste 4.000 de pagini ale studiului de impact, vorbitorii (sau mai corect, urlatorii) "opozantilor" proiectului minier sau cantonat invariabil asupra acelorasi câtorva probleme carora titularul de proiect le-a raspuns in repetate rânduri. Câteva din acestea sunt edificatoare:

"Aurul este al românilor si voi veniti sa-l furati", s-a strigat frecvent. Ori ce poate fi asta, altceva decât, in cel mai bun caz o greu de scuzat ignoranta. Compania, nu este altceva decât un operator minier care extrage un zacamânt ca pe oricare altul si il valorifica pe piata ca pe orice alta marfa.

Daca statul român doreste achizitia acestei mărți, o achizitioneaza. Ce nu se stie insa suficient este ca totalul costurilor de extractie al aurului in exploatarele românești, depaseste cu mult pretul aurului tranzactionat la bursele internationale. Firesc, in aceste conditii, este rentabil sa renunti la exploatarea propriului zacamânt si sa cumperi metalul pretios de pe piata libera.

Astfel, apare necesitatea organizarii unei exploatare rentabile, (care poate genera si profit) si sigure din punct de vedere al efectului asupra mediului. "Cianura ucide", era alt slogan strigat cu multa patima de "opozanti". Corecta afirmatie, numai ca si automobilele si avioaneleucid si multe alte substante chimice sunt toxice, cu conditia sa fie utilizate iresponsabil, incorect. Ori, studiul de impact oferit de titularul de proiect tocmai propune un set foarte cuprinzator de masuri si procedee tehnologice ce au darul sa ne asigure ca riscurile sunt suficient stapânite, in stricta conformitate cu cerintele normelor europene si mondiale. Procedeele dizolvării aurului continut in masa excavata, in solutie slaba de cianura, este utilizat pe scara larga in toate exploatarele de metale pretioase de pe planeta. Asta pentru ca celelalte procedee asigura o extractie de numai ceva peste o treime din continutul de metal din minereul prelucrat, ducând la un randament scazut si la costuri ce fac exploatarea nerentabila.

Efectele nocive ale acestei tehnologii sunt eliminate prin tratarea sterilului umed rezultat, cu substante de detoxifiere, in cazul nostru metabisulfid de sodiu, procedeele ce face ca relativ putina apa ce ajunge in iazul de decantare sa fie practic inofensiva. Comparativ, concentratia remanenta ce face obiectul ingrijirii nu este cu mult mai nociva decât fumul inspirat al câtorva tigari. Nu mai punem la socoteala procesele naturale ce se petrec in iaz, efectul de descompunere generat de razele ultraviolete care vor contribui semnificativ la scaderea si acestei, oricum limitate, concentratii de substanta nociva. Solutia de constructie a barajului, din roca si miez de argila impermeabila, constructiile anexe pentru eventuale scurgeri accidentale, senzorii de adâncime pentru substante toxice si alte asemenea masuri sunt de natura sa asigure ca problema riscului de poluare cu substante toxice a fost analizata si rezolvata cu maxima responsabilitate.

Sumele importante alocate de proiect pentru dezvoltarea cercetarilor arheologice, pentru salvarea, conservarea si punerea in valoare a vestigiilor celei mai vechi așezari umane atestate de pe teritoriul României ori pentru conservarea valorilor arhitecturii traditionale, reprezinta o alta marturie a abordării responsabile a proiectului.

Locuintele dar si putinele constructii si vestigii religioase afectate de proiect vor fi stramutate intr-o vecinatate mai sigura cu respectarea intocmai a tuturor exigentelor diverselor congregatii.

Nu in ultimul rând, ar trebui amintit ca in lipsa proiectului minier, toate acestea sunt sortite degradării pâna la disparitie si abandonării de o populatie ce nu are o alternativa de supravietuire economica, viabila, in zona. Proiectul cuprinde si o notabila initiativa de dezvoltare durabila a zonei prin abordări economice non-miniere ce se vor concretiza pe parcursul întregii perioade de existenta a primei exploatare miniere moderne din tara.

Dezavantajata de profilul pedologic si de efectele unui minerit iresponsabil de peste doua milenii zona nu se preteaza activitatilor agricole eficiente si nici turismului de odihna clasic. Din contra, zootehnia intensiva, anumite culturi de plante industriale, adecvate mediului arid, turismul industrial si istoric, mestesugurile si industria prelucratoare specifice, valorificarea patrimoniului etnografic si

altele, beneficiind de suportul financiar si logistic oferit prin proiect, pot fi considerate premise certe ale unei dezvoltari durabile viabile ale zonei.

La aceasta componenta a proiectului CPISC isi va aduce un important aport prin expertiza antreprenoriala, contributie la programe de formare antreprenoriala si profesionala, actiuni de finantare, marketing si altele. Dezbaterile publice ar fi trebuit sa aduca propuneri si elemente critice, de substanta, capabile sa duca la optimizari si imbunatatiri ale tuturor partilor din proiect. Nu s-a putut retine insa decât suportul hotarât al majoritatii covârșitoare a localnicilor, al celor mai importante organizatii patronale si sindicale si zgomotul lipsei de opinii rationale ale unei minuscule miscari mercenare, necivilizate si intr-o evidenta criza de argumente.

Adrian Izvoranu